

İL GENEL MECLİS BAŞKANLIĞINA

İl Genel Meclisinin 06.01.2021 tarih ve 05 sayılı kararı ile Denetim Komisyonu, Mehmet ZAĞLANMIŞ, Şenol KENDİR, Mehmet Fatih TEKEÇ, Soner Erkan DÜNDAR ve Yücel YILMAZ'ın seçilmeleri ile oluşmuştur. Komisyon üyelerinin kendi aralarında yaptığı seçimde; Komisyon Başkanı Mehmet ZAĞLANMIŞ, Başkan Vekili Soner Erkan DÜNDAR, Üyeler Şenol KENDİR, Mehmet Fatih TEKEÇ ve Yücel YILMAZ olarak belirlenmiştir. Valilik Makamınca görevlendirilen Defterdarlık Muhasebe Müdürü Hasan ÇELİK ve Personel Müdürü Ayhan MERT'in katılımları ile çalışmalara başlanmıştır.

NEVŞEHİR İL ÖZEL İDARESİNİN MALİ YAPISI HAKKINDA BİLGİ

MEVZUAT VE GÖREVLER

Nevşehir İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup, faaliyetlerini 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Bu itibarla il özel idareleri il halkının mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan, karar organı olan il genel meclisi seçimle oluşturulan, idarî ve malî özerkliğe sahip kamu tüzel kişiliğidir. İl özel idaresinin başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisi validir.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesine göre İl Özel İdaresi, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; a) Gençlik ve spor, sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni plânı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kurumlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, b) İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında, yapmakla görevli ve yetkilidir.

Ayrıca bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları, kendi görev alanına giren sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskân, gençlik ve spor gibi hizmetler ile bu kurum ve kuruluşların ildeki tüm yapım, bakım ve onarım işlerini kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilir. Bakanlıklar ve merkezi idare kuruluşlarından aktarılan bu tür ödenekler ile gerçekleştirilecek yatırımlar il özel idarelerince tüm il sınırları içerisinde yapılabilir.

MALİ YAPI

Nevşehir İl Özel İdaresi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinden birisi olup, faaliyetlerini 2020 yılı bütçesi ile verilen ödenekler ve ilgili kanunlarla merkezi idareden aktarılan diğer kaynaklarla yürütmektedir.

İl Özel idaresi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabidir. İl Özel idaresi bütçesi ile muhasebe işlemlerine ilişkin esas ve usuller, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu, 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 44, 45 ve 48 inci, 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 65'inci ve 5355 Sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 18 ve 22'nci maddelerine dayanılarak hazırlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği, il özel idarelerinin gelir ve gider bütçelerinin hazırlanması, kesin hesabın çıkarılması, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş bütçe ve muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesi amaçlarına göre faaliyet göstermelerini öngörmektedir.

İl Özel idarelerinin malî işlemlerin gerçekleştirilmesi ve muhasebeleştirilmesi kapsamında, harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler, bu belgelerin şekil ve türleri 15.08.2007 tarih ve 26614 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

İlin stratejik plânına uygun olarak hazırlanan bütçe, il özel idaresinin malî yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren bir meclis kararıdır. Bütçeye ayrıntılı harcama programları ile finansman programları eklenir. Bütçe yılı devlet malî yılı ile aynıdır. Vali tarafından hazırlanan bütçe tasarısı Eylül ayı başında il encümenine sunulur. Encümen, bütçeyi inceleyerek görüşüyle birlikte Kasım ayının birinci gününden önce İl Genel Meclisine sunar. İl Genel Meclisi bütçe tasarısını yılbaşından önce aynen veya değiştirerek kabul eder. Ancak, meclis bütçe denkliliğini bozacak biçimde gider artırıcı ve gelir azaltıcı değişiklikler yapamaz.

İl Özel idaresi bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir. İlçelerde bu yetki kaymakam tarafından kullanılır. İlçelere gönderilecek ödeneklerin, il özel idaresi malî kontrol yetkilisi tarafından vize edilmesi yeterlidir. Bu ödeneklerin harcanması sırasında ayrıca harcama öncesi kontrol işlemi yapılmaz. Her yıl bütçesinin kesin hesabı, vali tarafından hesap döneminin bitiminden sonra gelen Mart ayı içinde encümene sunulur. Kesin hesap il genel meclisinin Mayıs ayı toplantısında görüşülerek karara bağlanır. Kesin hesabın görüşülmesi ve kesinleşmesinde, bütçeye ilişkin hükümler uygulanır. Nevşehir İl Özel İdaresi bütçesinin hesaplarını Mali Hizmetler Müdürlüğü tutmaktadır. Muhasebe hizmetleri İçişleri Bakanlığının e-İçişleri otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

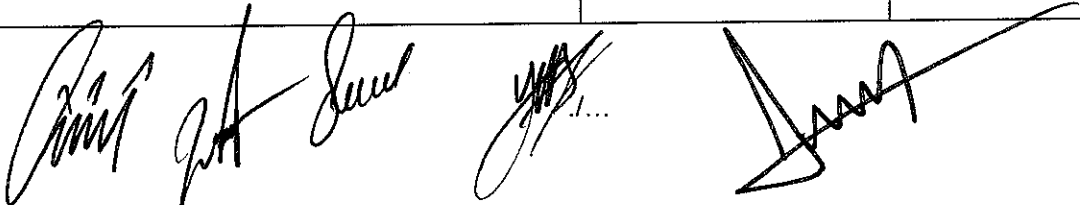
İl Özel İdaresi finansman ve ortaklık açısından İller Bankası, tahsisli ödenekler ve mali istatistiklerin takibi açısından Hazine ve Maliye Bakanlığı, tahsil edilen taşınmaz kültür varlıkları katkı payı açısından belediyeler, madenlerin ruhsat, denetim ve gelirleri açısından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, üst yöneticileri açısından İçişleri Bakanlığı, köylere altyapı yatırımlarının götürülebilmesi açısından Köylere Hizmet Götürme Birlikleri ile bağlantı içerisinde olmakla beraber ilin mahalli ve müşterek ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı ve İl Belediyesi ile de bağlantı ve ilişki halindedir.

Nevşehir İl Özel İdaresinin, Nevpetaş Petrol Ürünleri Sanayi A.Ş.'de %96, Nevjet Nevşehir Jeotermal Tesis Turizm A.Ş.'de %91, Asya Meyve Suyu ve Gıda Sanayi A.Ş.'de %0,0108 oranında hissesi bulunmaktadır. Nevşehir Organize Sanayi Bölgesi %47,39 oranında idarenin ortaklığının bulunduğu diğer ticari alandır. Ayrıca Nevşehir İl Özel İdaresi Vilayetler Birliği, Kapadokya İl Özel İdaresi ve Belediyeler Birliği, Kap-Hib Kapadokya Turizm Bölgesi Altyapı Hizmet Birliği ile Ahiler Kalkınma Ajansı üyesidir.

Bu kapsamda Nevşehir İl Özel İdaresinin 2020 yılı bütçesiyle 86.000.000,00 TL gelir ve ödenek öngörülmüş olup, 57.178.638,72 TL 2019 yılından devreden ödenek, Merkezi İdare Bütçesinden kullanım amacı belirlenmiş yatırımlar için aktarılan toplam 59.983.183,63 TL ödenek ile birlikte yılı ödenekleri 203.161.822,35 Türk Lirasına ulaşmıştır.

Nevşehir İl Özel İdaresinin mali tablolarına göre 2020 yılı Gelir ve Gider durumu aşağıda gösterilmiştir.

2020 YILI BÜTÇE GELİRLERİ TABLOSU		
	Tahmini	Gerçekleşen
Vergi Gelirleri	1.000.000,00	724.007,89
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	2.850.000,00	2.952.381,82
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Diğer Gelirler (Tahsisli)	0,00	56.661.054,11
Diğer Gelirler	74.800.000,00	58.424.555,80
Sermaye Gelirleri	7.250.000,00	0,00
Alacaklardan Tahsilat	150.000,00	0,00
TOPLAM Öz Gelir	86.000.000,00	62.100.945,51
TOPLAM Genel Gelir	86.000.000,00	118.761.999,62

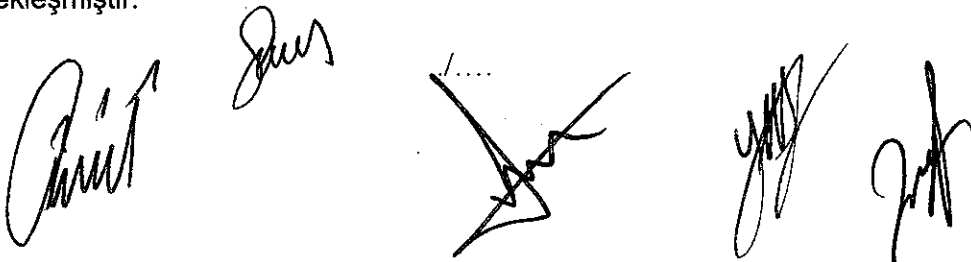
2020 YILI ÖDENEKLER TABLOSU						
Bütçe ile Verilen Ödenek	Önceki Yıdan Devreden Ödenekler	Merkezi İdareden Aktarılan Ödenekler	Ek Ödenek	Net Bütçe Ödeneği Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	Sonraki Yıla Devreden Ödenek
86.000.000,00	57.178.638,72	59.983.183,63	-	203.161.822,35	134.975.741,27	58.230.748,72

Merkezi yönetim kapsamındaki idareler tarafından ödenek gönderilmek suretiyle bir takım hizmetlerin il özel idareleri eliyle gerçekleştirilmesi 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 6. maddesine eklenen ek fıkra ile mümkün kılınmıştır. Bu fıkra hükmünce aktarılan ödenekler nedeniyle öngörülen bütçe büyüklüğü ile gerçekleşen bütçe büyüklükleri arasında çok büyük farklılıklar oluşmaktadır.

Bütçe hazırlık aşamasında merkezi yönetim kapsamındaki idarelerden yatırım projeleri karşılığında ne kadar ödenek gönderileceği bilinmediğinden bütçe rakamları gerçekçi olmamaktadır. Aktarma yoluyla gelen nakit gelir ve ödenek kaydedilmek suretiyle bütçeleştirilmektedir. Dolayısıyla Nevşehir İl Özel İdaresinin yılı bütçesiyle öngörülen rakamlarla bütçe gerçekleştirmeleri arasında fark bulunmaktadır.

2020 YILI BÜTÇE GİDERLERİ CETVELİ		
	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gider
Personel Giderleri	15.788.500,00	35.751.963,23
Sosyal Güv. Kurumlarına Devlet Prim Gideri	2.680.000,00	6.568.676,69
Mal ve Hizmet Alım Gideri	29.749.227,00	39.202.119,96
Faiz Giderleri	400.000,00	181.778,43
Cari Transferler	1.897.000,00	1.348.657,31
Sermaye Giderleri	27.066.000,00	47.319.859,43
Sermaye Transferi	3.093.925,00	4.527.686,22
Borç verme	75.000,00	75.000,00
Yedek Ödenekler	5.250.348,00	-----
TOPLAM	86.000.000,00	134.975.741,27

Bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın, kurumun faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 125.673.415,77 TL, Faaliyet Geliri 128.339.336,48 TL olup gelir fazlası 2.665.920,71 TL olarak gerçekleşmiştir.

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Özel İdarece kısmen eksikleri bulunmakla birlikte, mevzuat gerekliliklerine uygun olarak hazırlanan Stratejik Plan, yıllık uygulama planını içeren Performans Programı ile kurumun faaliyet sonuçlarını ve değerlendirmelerini içeren İdare Faaliyet Raporlarının varlığı performans yönetimi sistemini oluşturan önemli adımlardandır. Kurum, idare bütçesini stratejik plan ve programa uygun olarak hazırlamakta, stratejik planda yer alan amaçlar ve bu amaçlara yönelik hedef ve faaliyetlerini, bütçe kaynaklarını gözeterek belirlemektedir.

İç Kontrol ve Ön mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 17'nci maddesi gereğince limitleri aşan taahhüt ve sözleşme tasarılarının ön mali kontrolü yapılmamaktadır. Ön mali kontrol görevlisi bulunmamaktadır.

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçlarının izlenmemesi ve kurumsal risklerin belirlenerek alınacak önlemlerin hayata geçirilmemesi İç Kontrol Sisteminin işlerliği açısından problem oluşturmaktadır.

DENETİMDE TESPİT EDİLEN BULGULAR

BULGU 1- Harcama Yetkilisi Mutemetlerine Limit Üzeri Avans Verilmesi

İdare tarafından taşıtların fenni muayene giderleri için Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ve Parasal Sınırlar Hakkında Genel Tebliğ hükümleri ile her yıl belirlenen limit üzerinde avans verildiği görülmüştür.(2020 mali yılı için harcama yetkilisi mutemetlerine verilebilecek avans limiti 1.900,00 TL dir.)(09.01.2020 tarih ve 93 nolu yevmiye ve 02.03.2020 tarih ve 822 yevmiye ile muhasebeleştirilen işlemlerde belirtilen limit üzerinde avans verildiği tespit edilmiştir..)

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 123'ncü maddesinde "Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla; ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi giderler ve her yıl merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenecek tutarların altında kalan giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir. Ön ödemeler ile ilgili olarak bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 5018 sayılı Kanunun 35 inci maddesinde belirtilen yönetmelik hükümleri uygulanır." Denilmektedir.

Belirtilen mevzuat hükümleri doğrultusunda harcama yetkilisi mutemetlerine her yıl belirlenen parasal sınırların üzerinde avans verilmemesine özen gösterilmelidir. Geçmiş yıllar denetim raporlarında da aynı konunun yer alması nedenleri ile bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenmelidir.

BULGU 2- Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarınca İl Özel İdaresi hesabına aktarılan ödenekler ile İl özel İdaresi bütçesinden bu idareler için ayrılan ödeneklerin kullanımı sürecinde gerçekleştirme görevlisi ile harcama yetkilisi ve ihale yetkilisinin merkezi idarenin taşra teşkilatında görevli birim yöneticileri arasından görevlendirilmesi.

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun İl Özel İdaresinin Görev ve Sorumlulukları başlıklı 6'ncı maddesinde " İl özel idaresi mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; a) Gençlik ve spor, Sağlık, tarım, sanayi ve ticaret; Belediye sınırları il sınırı olan Büyükşehir Belediyeleri hariç ilin çevre düzeni plânı, bayındırlık ve iskân, toprağın korunması, erozyonun önlenmesi, kültür, sanat, turizm, sosyal hizmet ve yardımlar, yoksullara mikro kredi verilmesi, çocuk yuvaları ve yetiştirme yurtları; ilk ve orta öğretim kuranlarının arsa temini, binalarının yapım, bakım ve onarımı ile diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin hizmetleri il sınırları içinde, b) İmar, yol, su, kanalizasyon, katı atık, çevre, acil yardım ve kurtarma... ; orman köylerinin desteklenmesi, ağaçlandırma, park ve bahçe tesisine ilişkin hizmetleri belediye sınırları dışında, yapmakla görevli ve yetkilidir.

Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları; yapım, bakım ve onarım işleri, devlet ve il yolları, içme suyu, sulama suyu, kanalizasyon, enerji nakil hattı, sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskan, gençlik ve spor gibi hizmetlere ilişkin yatırımlar ile bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının görev alanına giren diğer yatırımları, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilir. Aktarma işlemi ilgili bakanın onayıyla yapılır ve bu ödenekler tahsis amacı dışında kullanılamaz. İş, il özel idaresinin tabi olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılır. İl özel idareleri de bütçe imkânları ölçüsünde bu yatırımlara kendi bütçesinden ödenek aktarabilir. Bu fıkraya göre, bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşları tarafından aktarılabilecek ödenekler ile gerçekleştirilecek yatırımlar, birinci fıkrada öngörülen görev alan sınırlamasına tabi olmaksızın bütün il sınırları içinde yapılabilir...” hükmü yer almaktadır.

Yine aynı yasanın Harcama Yetkilisi başlıklı 46'ncı maddesinde “ İl Özel idaresi bütçesiyle ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir. İlçelerde bu yetki kaymakam tarafından kullanılır.” şeklinde hüküm bulunmaktadır. İl Özel idareleri bütçesine aktarılacak valinin yetki ve sorumluluğunda harcanması öngörülen ödenekler ile ilgili harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi ve ihale yetkilisinin kimler olacağı ile ihaleden yasaklama kararını verecek idare, ilan giderlerinin hangi kurum bütçesinden karşılanacağı, hak ediş raporlarını onaylayacak makamın ne şekilde belirleneceği ve söz konusu alımların ön mali kontrol işlemlerinin hangi birim tarafından yapılacağına ilişkin tereddütleri gidirmek üzere, İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğüne hazırlanan 15/07/2008 tarih ve B050MAH0740003/18983/40415 sayılı genelge ile gerekli açıklamalar yapılmış olup, bahis konusu genelgede “İl özel idaresi bütçelerine aktarılan bu ödeneklerin aktarıldığı birimlerin en üst yöneticileri harcama yetkilisi ve harcama yetkililerinin yardımcıları veya hiyerarşik olarak kendilerine en yakın yöneticiler gerçekleştirme görevlisidir” denilmektedir.

Söz konusu genelgede açıkça belirtildiği üzere İl Özel İdaresi bütçelerine ödenek göndermek suretiyle aktarılan ödeneklerin kullanımında; İl Özel İdare bütçelerinde bu ödeneklerin tahsis edildiği birimlerin (İmar ve Kentsel İyileştirme Müdürlüğü, Yatırım ve İnşaat Müdürlüğü vb) en üst yöneticilerinin harcama yetkilisi ve ihale yetkilisi, harcama yetkililerinin yardımcıları veya hiyerarşik olarak kendilerine en yakın yöneticilerin gerçekleştirme görevlisi olması gerektiği düşünülmektedir. Geçmiş yıllar denetim raporlarında da aynı konunun yer alması nedenleri ile bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenmelidir.

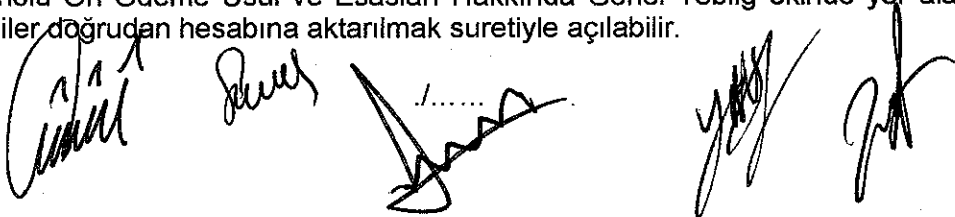
BULGU 3- Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliğ ekinde yer almayan kurum ve kuruluşlara doğrudan hesaplarına aktarmak suretiyle kredi açılması

İdare tarafından yapılan asfalt malzemesi alımları için TÜPRAŞ'ın hesabına ve Mahkeme gider avansı olarak Mahkeme yazı İşleri Müdürlüklerine doğrudan kredi açıldığı görülmüştür.(16.01.2020 tarih ve 205 ve 206 nolu yevmiye ve 05.05.2020 ve 1630, 13.05.2020 tarih ve 1710 nolu yevmiyeler ile muhasebeleştirilen işlemler.)

Ön ödeme, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 35 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Harcama yetkilisinin uygun görmesi ve karşılığı ödeneğin saklı tutulması kaydıyla, ilgili kanunlarda öngörülen haller ile gerçekleştirme işlemlerinin tamamlanması beklenilemeyecek ivedi veya zorunlu giderler için avans vermek veya kredi açmak suretiyle ön ödeme yapılabilir.” denilmek suretiyle tanımlanmış, ön ödemeye ilişkin usul ve esasların ise aynı maddenin devamında, Bakanlar Kurulu Kararıyla çıkarılacak yönetmelik ile düzenleneceği ifade edilmiştir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 112'nci maddesinin III-Kredile başlıklı bendi gereğince mutemetler için tespit olunan avans sınırlarını aşan giderler için yeterli ödeneği bulunmak koşulu ile dairesinin göstereceği lüzum üzerine mutemetler adına banka veya muhasebe birimi nezdinde kredi açılabilir. İşin niteliğine, toplu veya ayrıntılı oluşuna göre mutemede imza karşılığında yeteri kadar kredi ödeme emri (Örnek-54) verilir. Kredi ödeme emirleri mal alındıkça veya hizmet görüldükçe mutemetlerce düzenlenir. Adına kredi açılan mutemet krediden kendi adına kredi ödeme emri düzenleyip kredi alamaz.

55 Sıra nolu Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliğ ekinde yer alan kurum ve kuruluşlara krediler doğrudan hesabına aktarılabilmek suretiyle açılabilir.

55 Sıra nolu Ön Ödeme Usul ve Esasları Hakkında Genel Tebliğ ekinde yer almayan kurum ve kuruluşlara krediler doğrudan hesaplarına aktarmak suretiyle açılmamalı, mutemetler adına banka veya muhasebe birimi nezdinde kredi açılmak ve kredi ödeme emri düzenlenmek suretiyle ve mal alındıkça veya hizmet görüldükçe ödemeler gerçekleştirilmelidir. Geçmiş yıllar denetim raporlarında da aynı konunun yer alması nedenleri ile bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenmelidir.

BULGU 4- Taahhüt Dosyasının Hiç Bulunmaması Veya Taahhüt Dosyasında Eksiklikler Bulunması.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği'nin "Taahhüt Dosyası" başlıklı 5'nci maddesinde "İhale veya doğrudan temin usulüyle yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ödemelerde; onay belgesi, ihale komisyonu kararı, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22 nci maddesine göre doğrudan temin usulüyle ihale komisyonu kurulmadan yapılan alımlarda piyasa fiyat araştırması tutanağı (Örnek: 3) veya söz konusu maddenin (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında tek kaynaktan yapılan alımlara ilişkin olarak ihale mevzuatında belirlenen standart form, sözleşme yapılması halinde sözleşme ve Maliye Bakanlığınca merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri için belirlenen diğer belgeleri kapsayan taahhüt dosyası, ödemeden önce veya ilk hakediş ile birlikte biri asıl diğeri onaylı suret olmak üzere iki nüsha ya da taahhüt olunan işin bedeli bir defada tahakkuk ettirildiği takdirde bir nüsha olarak muhasebe yetkilisine verilir.

Taahhüt dosyasının asıl nüshası, ödeme emri belgesinin birinci nüshasına eklenir. Ancak, mal ve hizmet alımları ile yapım işi bedellerinin bir defadan fazla tahakkuk ettirilmesi halinde, diğer ödemelerde bu Yönetmeliğin ilgili maddesinde sayılan belgelerden taahhüt dosyası dışındaki belgeler eklenir. Taahhüt dosyasının onaylı sureti ise, bir defadan fazla tahakkuk ettirilen hakediş ödemelerinin kontrolü için muhasebe biriminde saklanır." Hükmüne yer verilmiştir.

2007/1 sayılı Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Hakkında Genel Tebliğ'in "Taahhüt Dosyasında Bulunması Gereken Belgeler" başlıklı 6'ncı maddesinde "(1) Kamu idarelerince bütçeden yapılacak giderler için ilgili mevzuatında düzenlenmesi, aranması ve alınması öngörülen belgelerin düzenlenmesi, aranması ve alınması zorunludur. Kamu ihale mevzuatına göre hazırlanan ihale işlem dosyasında, ihale sürecinde düzenlenen tüm belgeler bulunur. Taahhüt dosyasında ise yalnızca ödeme belgesine bağlanması öngörülen belgelere yer verilmiştir. Bu nedenle, ilgili mevzuatına göre istenen belgelerden Yönetmelikte ve bu Tebliğde sayılmayanlar ödeme belgesine bağlanmayacak, iç ve dış denetim sırasında ilgililere ibraz edilmek üzere harcama birimlerinde muhafaza edilecektir.

(2) Yönetmeliğin 6 ncı maddesi ve diğer ilgili maddeleri gereğince, taahhüt dosyasında bulunması öngörülen belgeler ile Bakanlığımızca taahhüt dosyasında bulunması gerekli görülen diğer belgeler aşağıda belirtilmiştir.

- a) İhale usulüyle yapılacak her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin ödemelerde,
- İhale onay belgesi,
  - İhale komisyonu kararı,
  - Sözleşme,
  - İlanın yapıldığına ilişkin tutanak,
  - Kesin teminatın alındığına ilişkin alındının örneği,
  - Damga vergisinin yatırıldığına ilişkin alındının onaylı örneği veya tahsil edildiğine ilişkin harcama birimince onaylı yazı,
  - Yapım işlerinde, sözleşmede öngörülmeyen iş artışının zorunlu hale gelmesi ve bu artışın yüklenicisine yaptırılması halinde buna ilişkin onay belgesi ve ek kesin teminata ilişkin belge,
  - Sözleşmelerin devri halinde devir sözleşmesi,
  - Süre uzatımı verilmesi halinde, buna ilişkin karar ve onay,
  - Başbakanlığın veya Bakanların iznine tabi alımlarda izin yazısı,
  - Malî hizmetler biriminin ön mali kontrolüne tabi olan hallerde, uygun görüş verildiğine yahut verilmediğine ilişkin görüş yazısı.

b) 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22'nci maddesinin (d) bendi dışındaki bentlerine göre doğrudan temin usulüyle yapılan alımlarda;

-Yönetmelikte belirtilen bilgileri içerecek şekilde düzenlenmiş ve harcama yetkilisi tarafından imzalanmış onay belgesi,

-Komisyon kurulmuş ise komisyon kararı, komisyon kurulmadan yapılan alımlarda piyasa fiyat araştırması tutanağı; 22'nci maddenin a, b ve c bentleri kapsamında tek kaynaktan yapılan alımlarda ise kamu ihale mevzuatında bu alımlara ilişkin olarak düzenlenmesi öngörülen standart form,

-Yukarıdaki (a) bendinde sayılanlardan düzenlenmesi gereken diğer belgeler.

(3) Yukarıdaki fıkralarda belirtildiği şekilde hazırlanan taahhüt dosyasının aslı, ödeme belgesinin Sayıştay'a gönderilecek nüshasına bağlanır. Taahhüt olunan işin bedelinin bir defadan fazla ödeme belgesi düzenlenmek suretiyle tahakkuk ettirilerek ödenmesinin söz konusu olduğu hallerde, taahhüt dosyasının harcama yetkilisi veya harcama yetkilisinin belirleyeceği görevli tarafından Yönetmeliğin 5 inci maddesine uygun olarak onaylanmış bir nüshası da ayrıca muhasebe birimine gönderilir." denilmektedir.

Ancak 2020 yılı ödeme emri belgelerinin incelenmesi neticesinde ödeme emri belgelerinin ekinde taahhüt dosyasının hiç bulunmadığı veya taahhüt dosyasında eksiklikler bulunduğu görülmüştür. Taahhüt dosyasının veya taahhüt dosyasında bulunması gereken kanıtlayıcı belgelerin ödeme emri belgesi ekinde bulundurulması gerekirken ilgili harcama biriminin ihale işlem dosyasında bulundurulduğu anlaşılmıştır.

Taahhüt dosyasının ve taahhüt dosyasında bulunması gereken kanıtlayıcı belgelerin mevzuat hükümleri doğrultusunda harcama birimi işlem dosyası yerine muhasebe birimi ödeme emri belgesi ekinde bulundurulması gerekmektedir. Geçmiş yıllar denetim raporlarında da aynı konunun yer alması nedenleri ile bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenmelidir.

BULGU 5- Muhasebe Yetkilisi Tarafından Ödeme Emri Belgelerinin İmzalanmaması

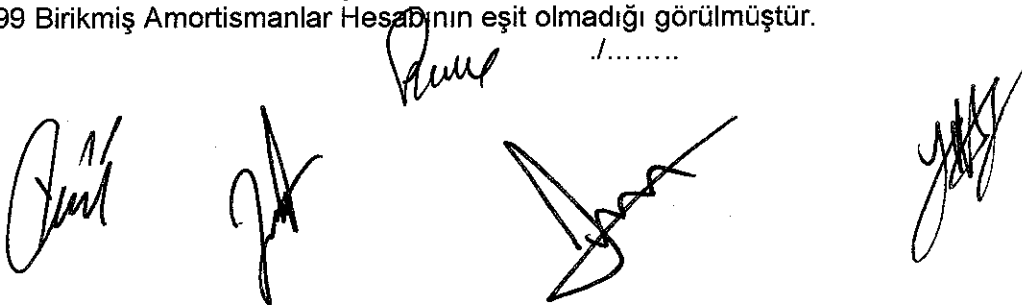
İdarenin ödeme emri ve eki belgeleri incelendiğinde, bazı ödeme emri belgelerinin muhasebe yetkilisi tarafından imzalanmadığı tespit edilmiştir. Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 61'inci maddesinde, gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemlerinin muhasebe hizmeti ve bu işlemleri yürütenlerin muhasebe yetkilisi olduğu, Muhasebe yetkililerinin ödeme aşamasında, ödeme emri belgesi ve eki belgeler üzerinde; a) Yetkililerin imzasını, b) Ödemeye ilişkin ilgili mevzuatında sayılan belgelerin tamam olmasını, c) Maddi hata bulunup bulunmadığını, d) Hak sahibinin kimliğine ilişkin bilgileri kontrol etmekle yükümlü olduğu belirtilmektedir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ekinde yer alan Ömek-32 numaralı ödeme emri belgesinin "ödeyiniz/mahsup ediniz" ibaresiyle imzalanması gerekmektedir. Muhasebe yetkilisinin ödeme emri belgesini imzalamaması neticesinde ödeme emri belgesinin tekemmül etmediği, ödenebilir duruma gelmediği değerlendirilmektedir. Muhasebe yetkilisinin imzalamadığı ödeme emri belgeleriyle yapılan ödeme ve mahsup işlemlerinin muhasebe birimindeki görevlilerce yerine getirilmesi yetkisiz bir işlem mahiyeti arz etmektedir.

Dolayısıyla, idarenin mali karar ve işlemlerinin muhasebe sistemi üzerinden takibinin yapılması ve belgelerin ve buna bağlı işlemlerin tekemmül etmesi, ödenebilir hale gelmesi için, bu sistem üzerinden elde edilen ödeme emri belgesinin bahsedilen Kanun ve Yönetmelik hükümleri gereği muhasebe yetkilisince imzalanması gerekmektedir.

BULGU 6: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile İlgili Amortisman İşleminin Gerektiği Gibi Yapılmaması

Kesin Mizanda, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının kayıtlı değeri ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının eşit olmadığı görülmüştür.

.....

2020 yılı Kesin Mizanında; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesi 499.808,65 TL iken, buna denk olması gereken 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak bakiyesinin 107.107,51 TL olduğu görülmektedir.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 225 ve 229'ncü madde hükümlerine göre; elden çıkarılacak amortisman tabii duran varlıkların kayıtlı değeri ile ayrılmış amortisman tutarı arasındaki farkın, bu hesap grubuna aktarma işleminin yapıldığı dönem sonunda 299 Birikmiş Amortismanlar hesabına alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilmesi gerekmektedir.

Bu hükümler çerçevesinde, dönem sonunda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı arasındaki fark giderilecek şekilde amortisman ayrılması dolayısıyla bu hesaplarının eşitlenmesi gerekir. Kesim Mizanda 294 ve 299 no'lu hesapların eşit gözükmemesinden, yeterince amortisman ayrılmadığı sonucuna varılmaktadır. Bu da, 299 ve 630 no'lu hesaplara olması gerekenden az kayıt yapıldığını göstermektedir.

Gereken işlemlerin yapılmaması nedeniyle 299 ve 630 no'lu hesapların olması gerekenden eksik gösterilmesi sonucunda, mali tablolarda hataya neden olduğu düşünülmektedir.

BULGU 7- Nevşehir İlindeki Bazı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Cari Giderlerini, Kendilerine Tahsis Edilen Cari Ödenekleri İl Özel İdaresine Aktarmak Suretiyle Gerçekleştirmeleri

Nevşehir İlindeki kamu kurum ve kuruluşlarının, Bakanlıklarınca görev alanına giren hizmetleri sağlamak amacıyla tahsis edilen cari ödeneklerini, yatırım ödenekleri gibi Nevşehir İl Özel İdaresine aktardığı ve bu suretle cari giderleri gerçekleştirdikleri görülmüştür.

Buna göre gönderilen ödeneklerin Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı birimlerin makam odası mobilya alımı, bina aidatı, elektrik, su, doğalgaz ve telefon giderleri, 112 Acil Sağlık Merkezinin aspiratör alımı, doğalgaz, kırtasiye, büro malzemeleri alımı ve elektrik giderleri ve Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü spor malzemesi alımları için harcandığı tespit edilmiştir.

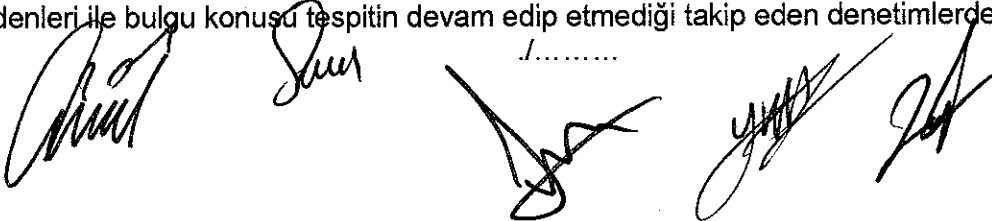
5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun, İl Özel İdaresi'nin görev ve sorumluluklarını düzenleyen 6'ncı maddesinin ek fıkrasında; Bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının; yapım, bakım ve onarım işleri, devlet ve il yolları, içme suyu, sulama suyu, kanalizasyon, enerji nakil hattı, sağlık, eğitim, kültür, turizm, çevre, imar, bayındırlık, iskân, gençlik ve spor gibi hizmetlere ilişkin yatırımlar ile bakanlıklar ve diğer merkezi idare kuruluşlarının görev alanına giren diğer yatırımları, kendi bütçelerinde bu hizmetler için ayrılan ödenekleri il özel idarelerine aktarmak suretiyle gerçekleştirebilecekleri; aktarma işleminin ilgili bakanın onayıyla yapılacağı ve bu ödeneklerin tahsis amacı dışında kullanılmayacağı; İşin, il özel idaresinin tabii olduğu usul ve esaslara göre sonuçlandırılacağı hükme bağlanmıştır.

Merkezi idare kurumlarınca Nevşehir İl Özel İdaresine yapılacak aktarmaların sadece yatırım giderlerinin karşılanması için yapılması gerektiği, bu madde hükmüne göre cari giderlerin karşılanması amacıyla yapılacak aktarmaların ve bu şekilde cari giderlerin gerçekleştirilmesinin uygun olmadığı değerlendirilmiştir. Geçmiş yıllar denetim raporlarında da aynı konunun yer alması nedenleri ile bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenmelidir.

BULGU-8-Tek Kaynaktan Yapılan Alımlarda Piyasa Fiyat Araştırması Yapılmaması ve Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara İlişkin Formun Düzenlenmemesi

Doğrudan temin (22/a ve 22/b ve 22/c) kapsamındaki bazı alımlarında piyasa fiyat araştırması yapılmadığı ve Tek Kaynaktan Temin Edilen Mallara İlişkin Formun düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Oysa piyasa fiyat araştırması yapılması sadece 22/d alımlarında değil, tüm doğrudan temin alımlarında zorunludur. Zira piyasa fiyat araştırması yapma zorunluluğu 22. Maddesi son fıkrası ile sadece 22/d alımları için değil tüm doğrudan temin alımları için öngörülmektedir. Bu çerçevede piyasada tek satıcı olması veya özel bir hakka sahip olunması durumunda da piyasa fiyat araştırması yapılmalı; tek satıcı veya özel bir hakka sahip satıcı diğer idarelere ürününü veya hizmetini kaçça satmış olduğu, ilgili idareye kaçça teklif ettiği, ayrıca satıcı firmanın genel bir fiyat listesinin olup olmadığı sorgulanmalı, teklif edilen fiyat genel liste fiyatıyla veya ilgili firmanın diğer satış faturalarıyla kıyaslanmalı ve Tek Kaynaktan Temin edilen Mallara İlişkin Formun düzenlenerek yetkililerce imzalanmalı ve sonuçlar Piyasa Fiyat Araştırması tutanağına aktararak satın alımın gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirilmiştir. Geçmiş yıllar denetim raporlarında da aynı konunun yer alması nedenleri ile bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenmelidir.

BULGU-9-- Gider Kaydı Yapılması Gereken Harcamaların Maddi Duran Varlık Hesaplarında İzlenmesi

2020 yılı yatırım programında yer alan, Bakanlık ve Merkezi İdare kuruluşlarına ait projelere ayrılan yatırım ödeneklerinden, 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nun 6'ncı maddesi hükümleri kapsamında gerçekleştirilmesi için Nevşehir İl Özel İdaresine aktarılan tutarlardan yapılan yapım işlerinin "Giderler" hesabında muhasebeleştirilmesi gerekirken hatalı olarak "Yapılmakta Olan Yatırımlar" hesabında izlendiği tespit edilmiştir.

26.05.2016 tarih ve 29724 sayılı Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Yapılmakta olan yatırımlar" başlıklı 254'üncü maddesinde; "Bu hesap, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılincaya kadar izlenmesi için kullanılır.", "Giderler" başlıklı 373'üncü maddesinde; "Bu hesap, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenen uluslararası genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre tahakkuk ettirilen her türlü giderin izlenmesi için kullanılır." hükümleri yer almaktadır.

Maddi Duran Varlıklara ilişkin olan 27.08.2010 tarih ve 27865 sayılı Devlet Muhasebe Standardı 17'de Maddi Duran Varlıklar; "Mal veya hizmet üretimi veya arzında kullanılmak, başkalarına kiraya verilmek veya idari amaçlar çerçevesinde kullanılmak üzere elde tutulan ve bir dönemden daha fazla kullanımı öngörülen fiziksel kalemlerdir." şeklinde tanımlanmıştır. Bakanlık ve Merkezi İdare kuruluşlarına ait projelere ayrılan yatırım ödeneklerinden Nevşehir İl Özel İdaresine aktarılan tutarlardan yapılan harcamaların Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenmesinde mevzuata uyarlılık olmadığı, idare mali tablolarında hata*olduğu değerlendirilmektedir. Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı idarenin mali tablolarında, yapımı süren duran varlıkların yapım aşaması bitene kadar izlenmesi gereken arzi nitelikte bir hesaptır. Yapım aşaması biten duran varlıklar bu hesaba alacak ilgili duran varlık hesabına borç kaydedilmektedir. Ancak mezkûr şekle tabi olarak idare tarafından yapılan yatırım işlerinde, yapım işinin tamamlanmasından hemen sonra taşınmaz ilgili Bakanlık ve Merkezi İdare kuruluşlarının mülkiyetine geçmektedir. Yani taşınmaz mülkiyeti hiçbir surette idareye geçmemektedir. Ayrıca uygulamalara yön verici mahiyette düzenleme içeren Devlet Muhasebe Standardı 17'den açıkça anlaşıldığı üzere duran varlık olarak izlenecek yapının hem üretim, kiraya vermek veya idari amaçlarla kullanma hem de bir dönemden daha fazla kullanımı öngörülen mahiyette olma şartlarını birlikte taşımalıdır. İdare tarafından söz konusu yapım işinin tamamlanmasını müteakip Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabına alacak kaydı ve ilgili aktif hesaba borç kaydı yapılmaktadır. Uygulamada idare mali tabloları, işin yapımı ve geçici kabul tarihinin farklı yıllara rastladığı yani yıllara sari yapım işlerinde yapılan iş miktarı kadar hatalı görünmektedir ve mali tablo kullanıcılarına hatalı bilgi sunulmaktadır. İdare mali tablolarının tam ve güvenilir bilgi sunması için aktarma yoluyla gelen tutarlardan yapılan ve idarenin öz varlığına kaydedilmeyerek Bakanlık ve merkezi İdare kuruluşlarının mülkiyetine geçecek taşınmazlar için yapılacak harcamaların Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı yerine Giderler hesabında izlenmesinin mevzuata uygun olacağı değerlendirilmektedir.

BULGU-10- Nevşehir İl Özel İdaresine ait mevduatlara işleyen faizlerin gayri safi tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi gerekirken, gelir vergisi stopaj kesintisi sonrası oluşan net tutar üzerinden muhasebeleştirilmesi Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Gayri Safilik İlkesi başlıklı 39'uncu maddesinde; "Gelir ve giderler, herhangi bir düzenleme veya standart ile aksi kararlaştırılmadıkça netleştirilmeden kaydedilir." denilmektedir.

İmza

.....

Aynı Yönetmeliğin „Faaliyet Sonuçları Tablosu İlkesi başlıklı 6'ncı maddesinin a fıkrasında ise „Kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin gelir ve gider işlemleri, tahakkuk esasına dayalı olarak gelir ve gider hesaplarında izlenir. Gelir ve gider hesapları, bütçe ile ilgili olsun veya olmasın, genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri gereği tahakkuk eden her türlü gelir ve giderin kaydına mahsustur.“ hükmü yer almaktadır.

Ancak Nevşehir İl Özel İdaresinin tahakkuk eden faiz gelirlerinin kayıt altına alındığı 600.05.01.09.03 Mevduat Faizleri Hesabındaki faiz gelirlerinin stopaj kesintisi sonrası oluşan net tutar üzerinden muhasebeleştirildiği görülmektedir. Bu durum muhasebenin gayri safilik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Tahakkuk eden faiz gelirlerinin stopaj kesintisi yapılmadan önceki brüt tutar üzerinden 600 Gelirler hesabına yansıtılması ve banka tarafından yapılan gelir vergisi stopaj kesintileri 630 Giderler Hesabına kaydedilerek gider olarak gösterilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU-11- Bazı alımlarda doğrudan temin üst limit sınırına uyulmaması

Nevşehir İl Özel İdaresince doğrudan temin suretiyle gerçekleştirilen alımda doğrudan temin üst limit sınırına uyulmadığı tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer verilen "Büyükşehir belediyesi sınırları dâhilinde bulunan idarelerin on beş milyar (2020 yılı için 97.008,00 TL), diğer idarelerin beş milyar (2020 yılı için 32.316,00 TL) Türk Lirasını aşmayan ihtiyaçları ile temsil ağırlama faaliyetleri kapsamında yapılacak konaklama, seyahat ve işeyleme ilişkin alımlar" düzenlemesi ile belli bir tutarın altındaki alımların doğrudan temin yöntemi kullanılarak yapılmasına imkân verilmiştir.

Ancak İdare tarafından 15.05.2020 tarih ve 1740 nolu yevmiye ile muhasebeleştirilen ödeme emri ve eki kanıtlayıcı belgelerin incelenmesinde onay belgesinde alımın 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 22/d bendi kapsamında yapılacağı belirtilmiştir. Ancak alımın KDV hariç tutarının 53.349,00.- TL olduğu ve alımla ilgili piyasa fiyat araştırma tutanağının düzenlenmediği görülmüştür.

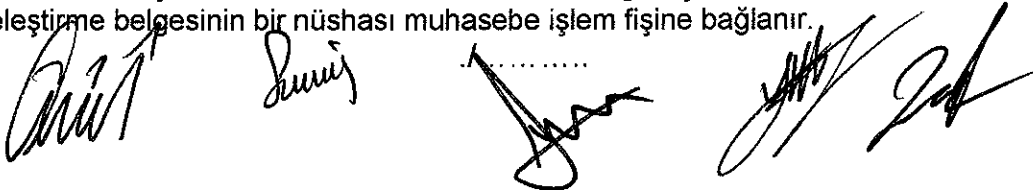
"Doğrudan alım yöntemine başvurulması" uygulamasının Kurum bünyesinde yaygınlığı göz önünde bulundurulduğunda, "doğrudan alım" yönteminin bir ihale usulü olmayıp, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun getirdiği istisnai bir yöntem olduğu, yapılacak ihalelerde açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usullerinin temel usuller olması nedeniyle doğrudan alım gibi istisnai uygulamaların ancak Kanun'da öngörülen özel hallerde kullanılabileceği hususlarına özen gösterilerek alımların gerçekleştirilmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU-12- Bütçe Emanetleri Hesabına Kaydedilmesi Gereken Tutarların Emanetler Hesabına Kaydedilmesi ve Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

İl Özel İdaresi giderlerinden bütçe emanetleri hesabına kaydedilmesi gereken tutarların emanetler hesabına kaydedildiği ve tutarların muhasebe kayıtlarına alındığı sıraya göre ödenmediği görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Ödenemeyen giderler ve bütçeleştirilmiş borçlar" başlıklı 34'üncü maddesinde, "Kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilir.",

"Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları" başlıklı 61'inci maddesinin altıncı fıkrasında, "Muhasebe yetkilileri, 34 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur." düzenlemeleri yapılmıştır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 320 Bütçe Emanetleri Hesabına ilişkin 249'uncu maddesinin "Bütçe emanetlerinden yapılacak ödemeler" başlıklı (b) fıkrasında da, "Bütçe emanetine alınan tutarlardan gerek mali yıl içinde, gerekse yılı geçtikten sonra yapılacak ödemeler için muhasebe işlem fişi düzenlenir. Bütçe emanetlerine alınan tutarlar muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre ilgililerine ödenir. Tutarın emanete alınması sırasında istihkak sahibine verilen veya istihkak sahibine verilemediği için muhasebe biriminde saklanan muhasebeleştirme belgesinin bir nüshası muhasebe işlem fişine bağlanır.

Emanete alınan tutar bir defada ödenemediği takdirde, daha sonra yapılacak ödemelere ilişkin fişe, ilk ödemeye ait fişin yevmiye tarih ve numarası yazılır.” denilmiştir. Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde istihkak sahiplerine ödenemeyen tutarların 320 Bütçe Emanetleri Hesabına kaydedilmesi ve nakit durumu uygun olduğunda ödemelerin muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre gerçekleştirilmesi gerektiği ve bu tutarların ödenmesinin kayda alınma sırasına göre gerçekleştirilmesinden muhasebe yetkilisinin sorumlu olduğu anlaşılmaktadır.

İl Özel İdaresinin mali iş ve işlemlerinin incelemesinde, İl Özel İdaresi giderlerinden bütçe emanetleri hesabına kaydedilmesi gereken tutarların emanetler hesabına kaydedildiği ve kayıtlı tutarlardan yapılan ödemelerin mevzuat hükümlerine aykırı olarak muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı, nakit durumunun uygun olması halinde kayıt sırası gözetilmeksizin ödeme bekleyen tüm alacaklılara belirlenen oranlarda ödeme yapıldığı tespit edilmiştir. İdareden alacaklı olanların alacaklarını zamanında tahsil edemedikleri için açacakları davalar nedeniyle oluşacak mahkeme giderlerinden veya gecikme cezası ve faiz gibi ilave mali külfetlerden, borçları kayıt sırasına göre ödemeyenler ile kontrol etmeyenlerin sorumlu olacağı göz önünde bulundurularak nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderlerin emanetler hesabı yerine bütçe emanetleri hesabına kaydedilmesi ve kayıtlara alınan tutarların muhasebe kayıtlarına alınış sırasına göre ödenmesi sağlanmalıdır.

BULGU-13- Hazineye Ait Taşınmazların Satışından Aktarılan Payların Dağıtılmaması

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, Hazineye ait taşınmaz satışlarından aktarılan payların İdare tarafından kullanılmadığı ve satışı yapılan taşınmazların bulunduğu köylere ödenmeyerek emanet hesaplarda bekletildiği görülmüştür.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 5'inci maddesinin üçüncü fıkrasında belediye mücavir alan sınırları dışındaki köylerde bulunan Hazine taşınmazlarının satış bedellerinin tahsil edilen kısımdan, % 25 oranında; dörtte biri ilgili köy tüzel kişiliğine ödenmek ve kalanı diğer köylere götürülecek hizmetlerde kullanılmak üzere, il özel idarelerine pay verileceği belirtilmiştir.

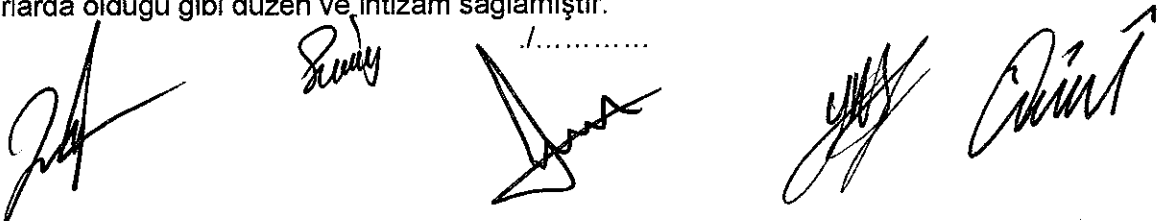
Yukarıdaki mevzuat hükmünden anlaşılacağı üzere, hazine taşınmazlarının satışından il özel idaresine gelen payların dörtte biri ilgili köy tüzel kişiliğine gönderilecek, dörtte üçü de diğer köylere götürülecek hizmetlerde kullanılmak üzere İdarenin hesaplarında kalacaktır. Başka bir ifade ile söz konusu payların dörtte üçü bizatihi İdare tarafından köylere götürülecek hizmetlerde kullanılmalıdır. Hazine taşınmazlarının satışından gelen payların, ilgili köy tüzel kişiliğine dörtte birlik kısmının ödenerek kalan tutarların, köylere götürülecek hizmetlerde mevzuatında belirtilen şekilde İdarenin kendisi tarafından kullanılması 4706 sayılı Kanun'un amacına uygun olacağı değerlendirilmiştir.

AMBARLAR VE İŞLEYİŞ YÖNÜNDEN İNCELENMESİ SONUCUNDA

DEMİRBAŞ AMBARI: Demirbaş ambarında bulunan eski ve kullanılmayan malzemeler iade edilmiş, yeniden düzenleme yapılmış tertipli olduğu görülmüştür.

YEDEK PARÇA AMBARI: İl Özel İdaresi Makine Parkında bulunan iş makineleri için kullanılmak üzere alınmış lastikler olduğu ve bu lastiklerin daha çok ihtiyaca göre alındığı, Greyder bıçakları ve civataları ile iş makinelerinde mevsimsel olarak kullanılacak parçaların yedeklerinin bulunduğu düzenli ve tertipli olduğu görülmüştür.

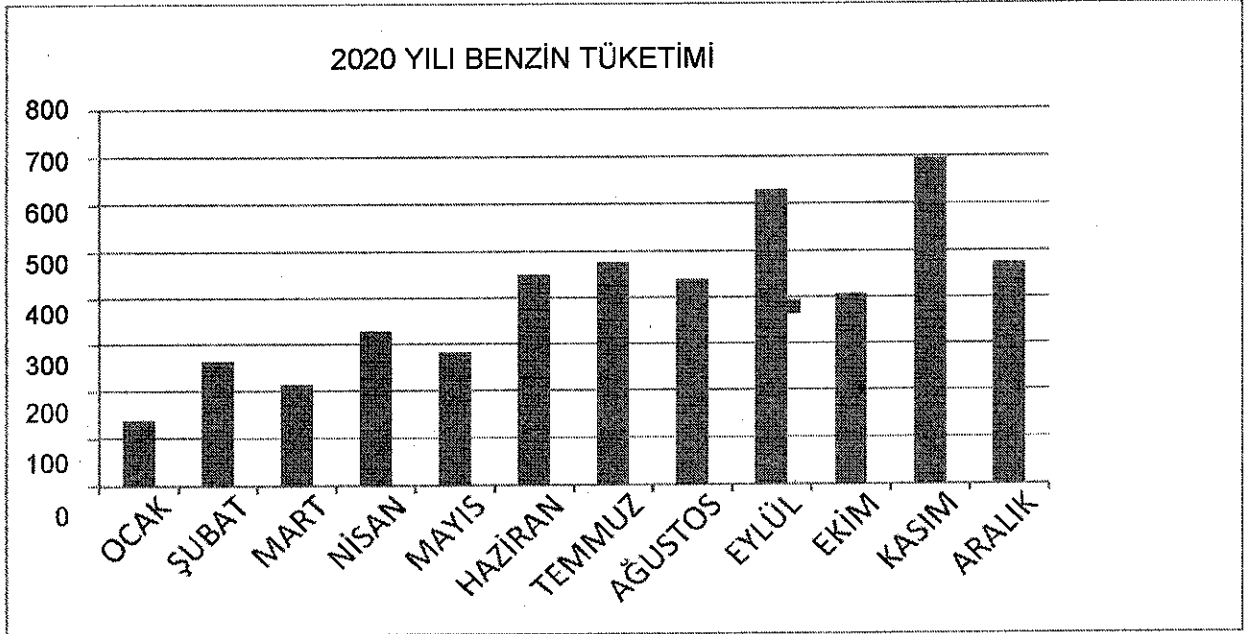
İNŞAAT AMBARI: İnşaat ambarında bürolarda kullanılan kırtasiye malzemeleri, ayrıca; İçme Suları Şube Müdürlüğüne ait içme suyu boruları ve ek parçaları bulunmaktadır. Müdürlüğe ait malzemelerin dağıtımının ilgililerce yerinde yapılan incelemeler sonucunda gerekli görüldüğü takdirde muhtarların taleplerine istinaden dağıtımının yapıldığı anlaşılmıştır. İnşaat ambarında da diğer ambarlarda olduğu gibi düzen ve intizam sağlamıştır.

AKARYAKIT AMBARI:

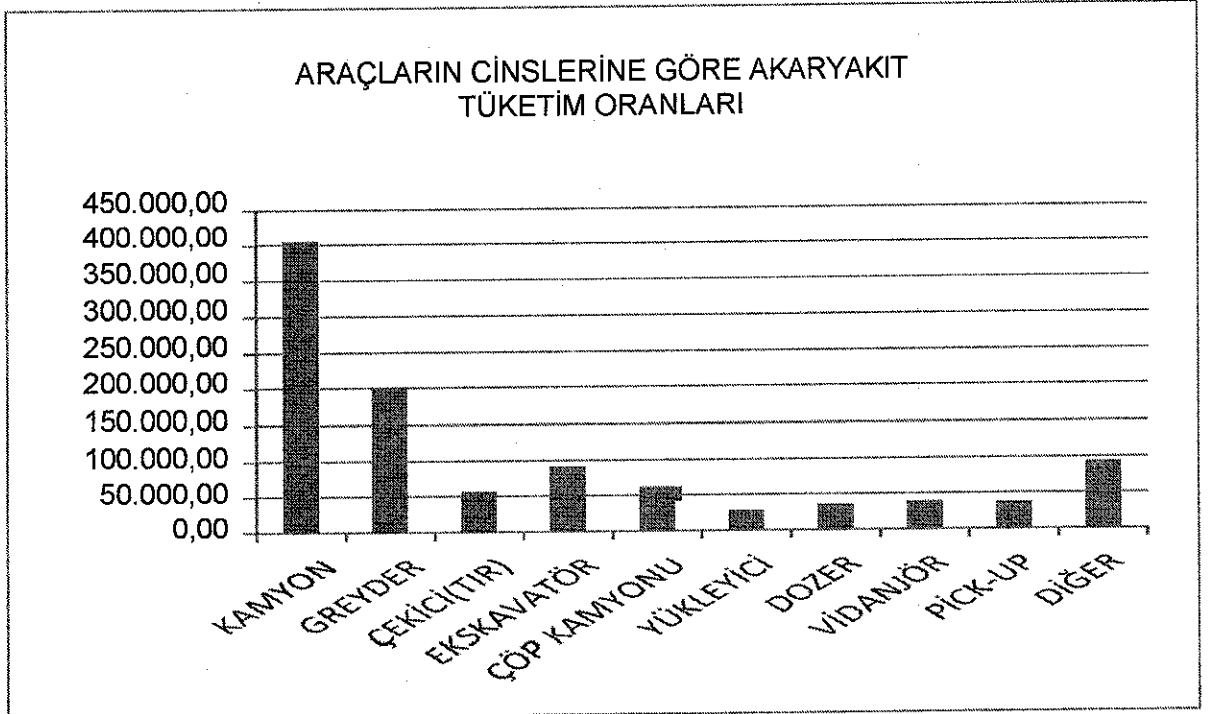
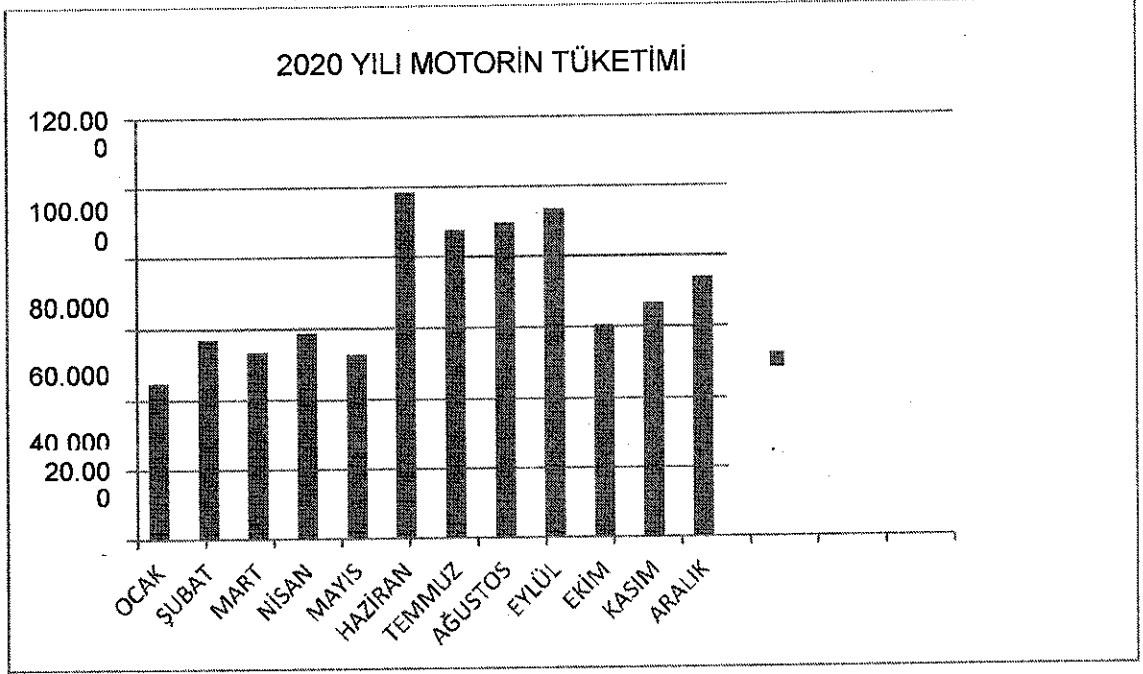
2020 Yılı İçerisinde Alınan Akaryakıt Tüketim Oranlarına Ait Grafikler

KURŞUSUZ BENZİN	2019 YILINDAN DEVİR	2020 YILINDA ALINAN	2020 YILI TÜKETİMİ	2021 YILINA DEVİR
LİTRE	6.729		4.799	1.930

[Handwritten signatures]

MOTORİN	2019 YILINDAN DEVİR	2020 HİBE BELEDİYELER	2020 YILINDA ALINAN	2020 YILI TÜKETİMİ	2021 YILINA DEVİR
LİTRE	69.225	13.984	799.920	836.654	30.491

[Handwritten signatures]

Yapılan inceleme ve denetim sonucunda; İl Özel İdaresinin 2020 yılı gelirinin 118.761.999,62-TL, giderinin ise 134.020.669,52 -TL, Banka hesap bakiyesinin 30.163.213,22 -TL olduğu,

Ancak, 2019 yılına ait işlemlerde tespit edilen bulguların 2020 yılında da devam ettiği görüldüğünden, tespit edilen bu bulguların 2021 yılı işlemlerinde giderilmesi için idareye bildirilmesinin uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

Takdiri İl Genel Meclisine ait olmak üzere arz olunur. 19.02.2021

DENETİM KOMİSYONU

Mehmet ZAHİDİN MİŞ
Başkan

Soner Erkan DÜNDAR
Başkan Vekili

Şenol KENDİR
Üye

Mehmet Fatih TEKEÇ
Üye

Yücel YILMAZ
Üye